

रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति (रेडियो नेपाल)

खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवं परीक्षा योजना
सेवा: सञ्चार तथा कार्यक्रम, समूह: समाचार, उपसमूह: रिपोर्टिङ, तह: ६, पद: सम्वाददाता

प्रथम चरण: लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क २००

द्वितीय चरण: प्रयोगात्मक (स्वर) परीक्षा

पूर्णाङ्क: ५०

तृतीय चरण: अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क: ३०

लिखित परीक्षा योजना						
पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या र अङ्क भार	समय
प्रथम	प्रशासन र व्यवस्थापन	१००	४०	विषयगत	१० X १० = १००	३ घण्टा
द्वितीय	सेवा सम्बन्धी	१००	४०	विषयगत	१० X १० = १००	३ घण्टा

प्रयोगात्मक परीक्षाको योजना

पूर्णाङ्क : ५०, उत्तीर्णाङ्क : २०

- कुनै घटना विशेषको रिपोर्टको स्क्रिप्ट/समाचार तयार गरी स्वर परीक्षा नेपाली भाषामा दिनुपर्ने ।
- पदसँग सम्बन्धित प्रयोगात्मक परीक्षाबाट ज्ञान, सीप र अभिवृत्ति समेत परीक्षण गरिनेछ ।

द्रष्टव्य :

- यस पाठ्यक्रम अनुसार दुई पत्रको लिखित परीक्षा लिइनेछ ।
- माथि उल्लिखित सबै सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहहरूको पाठ्यक्रमको प्रथमपत्रको विषयवस्तु एउटै हुनेछ ।
- प्रथमपत्र खण्ड (क) को लिखित परीक्षा सेवागत रूपमा अर्थात् एउटा सेवा अन्तर्गतका समूह/उपसमूहका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन पनि हुन सक्नेछ भने द्वितीयपत्रको परीक्षा पनि समूह/उपसमूह अनुसार एकैदिन वा अलग अलग दिन छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट हुनेछ ।
- प्रत्येक पत्रको लागि छुट्टाछुट्टै उत्तर पुस्तिका हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डको उत्तर छुट्टै उत्तर पुस्तिकामा लेख्नु पर्दछ ।
- लिखित परीक्षाको माध्यमभाषा प्रथमपत्रको नेपाली वा अंग्रेजी तथा द्वितीयपत्रको माध्यमभाषा अंग्रेजी हुनेछ ।
- प्रश्नहरू यथासम्भव नेपालको सन्दर्भमा सोधिने छन् ।
- यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको प्रयोगात्मक परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र द्वितीय चरणको लिखित परीक्षामा समावेश गराइनेछ तथा द्वितीय चरणको लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र तृतीय चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएको माथि उल्लिखित समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।

रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति (रेडियो नेपाल)

खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवं परीक्षा योजना
सेवा: सञ्चार तथा कार्यक्रम, समुह: समाचार, उपसमूह: रिपोर्टिङ, तह: ६, पद: सम्वाददाता

प्रथमपत्र:

पूर्णाङ्क: १००

खण्ड क: प्रशासन र व्यवस्थापन

४ X १० = ४०

१. राज्य र नागरिकता
२. नेपालमा संवैधानिक विकासको सामान्य जानकारी ।
३. सरकारको अर्थ, शक्ति पृथकीकरण र शक्ति सन्तुलनको अवधारणा
४. नेपाल सरकारका प्रमुख राष्ट्रिय नीतिहरू र तीनका कार्यान्वयन पक्ष (सूचना तथा संचार प्रविधि नीति २०७२, गरिबी निवारण र रोजगारी नीति र बैदेशिक सहायता सम्बन्धी नीति)
५. नेपालका सरकारी संगठनहरूमा रहेको कमजोरी र प्रशासनिक सुधारको आवश्यकता ।
६. नेपाल सरकार, संगठित संस्था र गैर सरकारी/निजी क्षेत्रबीचको सम्बन्ध ।
७. सुशासन, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व, निष्पक्षता र व्यावसायिकता ।
८. व्यवस्थापनका अवधारणा र सिद्धान्त तथा यसका विभिन्न पक्षहरू (नेतृत्व, उत्प्रेरण, निर्णय प्रक्रिया)
९. जनशक्ति व्यवस्थापन तथा योजना
१०. सहभागितामुलक व्यवस्थापन
११. सार्वजनिक संस्थाहरूको व्यवस्थापन
१२. सार्वजनिक नीति तर्जुमा, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन
१३. अधिकार प्रत्यायोजन, अधिकार निक्षेपण, समन्वय र सुपरिवेक्षण
१४. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली

खण्ड ख: विषयगत

३ X १० = ३०

१. नेपालमा प्रसारण पत्रकारिताको इतिहास
२. प्रसारण व्यवस्थापनको महत्व र आवश्यकता
३. सूचनाको हक र सार्वजनिक निकायको दायित्व
४. आम संचार माध्यमको महत्व, दायित्व र भूमिका
५. सूचना तथा संचार प्रणालीको महत्व र आवश्यकता
६. क्षेत्रीय सहयोगको अवधारणा (सार्क, विमस्टेक, आशियान)
७. सार्वजनिक प्रसारण संस्था सम्बन्धी जानकारी
८. अन्तर्राष्ट्रिय प्रसारण संस्थाहरू तथा संगठनहरूसम्बन्धी सामान्य जानकारी
९. SW, MW, FM र New Media प्रविधि बारे जानकारी

खण्ड ग: कानूनी व्यवस्था

३ X १० = ३०

- १ रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, गठन आदेश, २०४१(संशोधन सहित)
- २ रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, कर्मचारी सेवा शर्त नियमावली, २०७७
- ३ रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति, आर्थिक नियमावली, २०४९
- ४ राष्ट्रिय आमसंचार नीति, २०७३
- ५ राष्ट्रिय प्रसारण ऐन, २०४९ र राष्ट्रिय प्रसारण नियमावली, २०५२ (संशोधन सहित)
- ६ श्रमजीवि पत्रकार सम्बन्धी ऐन, २०५१ र श्रमजीवि पत्रकार सम्बन्धी नियमावली, २०५३(संशोधन सहित)
- ७ नेपालको संविधान
- ८ सार्वजनिक खरिद ऐन २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली २०६४ सम्बन्धी जानकारी
- ९ सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ र नियमावली २०६५ (संशोधन सहित)
- १० सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति २०७२
- ११ विज्ञापन रहित (clean feed) नीति २०७३
- १२ विज्ञापन (नियमन गर्ने) ऐन २०७६
- १३ अनलाइन सञ्चार माध्यम संचालन निर्देशिका २०७३ (संसोधन सहित)
- १४ विज्ञापन (नियमन गर्ने) नियमावली, २०७७

रेडियो प्रसार सेवा विकास समिति (रेडियो नेपाल)

खुला तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम एवं परीक्षा योजना
सेवा: सञ्चार तथा कार्यक्रम, समुह: समाचार, उपसमूह: रिपोर्टिङ, तह: ६, पद: सम्वाददाता

द्वितीयपत्र : सेवा सम्बन्धी

पूर्णाङ्क : १००

खण्ड क: सञ्चार

३ X १० = ३०

१. सञ्चार (Communication)
  - १.१ सञ्चारको परिचय (Introduction to communication)
  - १.२ सञ्चारको प्रक्रिया (Process of communication)
  - १.३ सञ्चारको प्रकार (Types of communication)
२. आमसञ्चार (Mass Communication)
  - २.१ आमसञ्चारको परिचय (Introduction to mass communication)
  - २.२ आमसञ्चार माध्यमका प्रकारहरू (Types of mass media)
  - २.३ आमसञ्चार माध्यमका विशेषता र कार्यहरू (Characteristics and functions of mass media)
  - २.४ आमसञ्चारका क्षेत्र तथा उपयोगिता (Scope, uses of mass communication)
  - २.५ समाजमा आमसञ्चार माध्यमको भूमिका र महत्व (Role & importance of mass media in society)
३. प्रसारण पत्रकारिता (Broadcast Journalism)
  - ३.१ प्रसारण पत्रकारिताको परिचय (Introduction to broadcast journalism)
  - ३.२ विभिन्न प्रकारका कार्यक्रम (Various types of program)
  - ३.३ कार्यक्रम उत्पादन र प्रस्तुति (Program production and presentation)
  - ३.४ समाचार निर्माण र प्रस्तुति (News production and presentation)
  - ३.५ प्रत्यक्ष प्रसारण (Live Broadcasting)
  - ३.६ प्रसारण माध्यमका लागि लेखाइ (Writing for broadcast media)
  - ३.७ अन्तर्वार्ताका तरिकाहरू (Interview techniques)

खण्ड ख: पत्रकारिता

४ X १० = ४०

१. पत्रकारिता (Journalism)
  - १.१ पत्रकारिताको परिचय र प्रकार (Introduction and type of journalism)
  - १.२ पत्रकारिताका तत्वहरू (Elements of journalism)
  - १.३ पत्रकारिताको महत्व (Importance of journalism)
  - १.४ आधुनिक पत्रकारिताका सिद्धान्तहरू (Principles of modern journalism)
  - १.५ समाचारको अर्थ र परिभाषा (Meaning and definition of news)
  - १.६ समाचारका आधारभूत तत्वहरू (Basic ingredients of news)
  - १.७ समाचारीय मूल्य (News values)
२. पत्रकारिता प्रक्रिया (Journalistic Process)
  - २.१ समाचारकक्ष: बनावट र कार्यहरू (Newsroom: Structure and functions)
  - २.२ समाचार संकलन एवं लेखन (News reporting)
    - समाचार संकलन, यसका प्रकार, विधि र सिद्धान्त
    - समाचारका स्रोतहरू (Source of news)
    - असल सम्वाददाताका गुणहरू (Qualities of a good reporter)
    - विभिन्न प्रकारका रिपोर्टिङ (Different types of reporting)
    - विशिष्टकृत रिपोर्टिङको आवश्यकता (Need for specialized reporting)

- समाचार लेखन (News-writing)
  - समाचार संरचना (News structure)
  - समाचार लेखनको शैलीहरू (Styles of news writing)
- ३ सम्पादन (Editing)
- ३.१ सम्पादनका तरिकाहरू (Techniques of editing)
  - ३.२ सम्पादकका कार्यहरू (Functions of an editor)
  - ३.३ सम्पादकका गुणहरू (Qualities of an editor)

खण्ड ग: मिडिया

३ X १० = ३०

१. नेपालमा मिडिया (Media in Nepal)

- १.१ प्रेस मर्यादा, उत्तरदायित्व र आचार संहिता (Standards, responsibilities and code of ethics in journalism)
- १.२ प्रेस स्वतन्त्रता र सेन्सरसीप
- १.३ राष्ट्रिय समाचार समिति (National News Agency/ Rastriya samachhar Samiti)
- १.४ प्रेस काउन्सिल र नेपाल पत्रकार महासंघ (Press Council & Federation of Nepalese Journalist)
- १.५ मिडियामा नयाँ अभ्यास: डिजिटल मिडिया, नागरिक पत्रकारिता, सूचना सञ्चार प्रविधि र सामाजिक सञ्जाल, ब्लग र नेटवर्किङ्ग (New media practices: Digital media, ICT and social media), Narrowcasting, Information Society, Media Convergence, Media as Industry, Audience Research, Citizen Journalism

२. संचारसंग संबन्धित राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्थाहरू (National and International Organization related Media)

रेडियो नेपाल, रा.स.स., नेपाल टेलिभिजन, प्रेस काउन्सिल, सूचना विभाग, नेपाल पत्रकार महासंघ, ACORAB, BAN, IFJ, AP, REUTERS, AFP, BBC, VOA, RNTC, PTI, AIR, CRI etc.